

PATVIRTINTA

VšĮ Vilkaviškio PSPC vadovo

2018-03-07 įsakymu Nr.V-45

## **GYDYTOJO PSICHIATRO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS NR.PI-104**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Gydytojas psichiatras profesinę kvalifikaciją įgyja baigęs universitetines medicinos studijas ir psichiatrijos rezidentūrą.
2. Teisę verstis gydytojo psichiatro praktika turi gydytojas, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją ir turintis licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją.
3. Gydytojas psichiatras verčiasi gydytojo psichiatro praktika sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose licenciją teikti psichikos sveikatos priežiūros paslaugas.
4. Gydytojas psichiatras dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais asmenimis ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais, socialinės rūpybos darbuotojais.
5. Gydytojas psichiatras vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, šia medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

### **II. TEISĖS**

6. Gydytojas psichiatras turi teisę:
  - 6.1. verstis gydytojo psichiatro praktika šios medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
  - 6.2. turėti spaudą, išduotą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
  - 6.3. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
  - 6.4. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
  - 6.5. konsultuoti asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
  - 6.6. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo psichiatro gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

6.7. gauti darbui būtiną informaciją apie asmenų psichikos sveikatos būklę bei kitais psichikos sveikatos priežiūros klausimais Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

6.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

6.9. gydytojas psichiatras turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktų.

### **III. PAREIGOS**

7. Gydytojas psichiatras privalo:

7.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

7.2. nepriskirtais gydytojo psichiatro kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities specialistą;

7.3. bendradarbiauti su kitais asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros, slaugos ir socialinės rūpybos darbuotojais bei specialistais;

7.4. propaguoti sveiką gyvenseną, psichikos sutrikimų prevencijos ir psichikos sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

7.5. Nesant gydytojo vaikų ir paauglių psichiatro:

7.5.1. suteikti vaikams būtinąją psichiatrinę pagalbą;

7.5.2. siųsti vaikus konsultacijos pas gydytoją vaikų ir paauglių psichiatrą;

7.5.3. siųsti vaikus gydyti stacionare;

7.5.4. tęsti gydytojo vaikų ir paauglių psichiatro konsultacijos metu paskirtą medikamentinį gydymą.

7.6. įgyvendinti privalomąsias sveikatos priežiūros programas;

7.7. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

7.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka;

7.9. laikytis Medicinos praktikos licencijavimo taisyklių;

7.10. tvarkyti medicinos praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

7.11. taikyti tik įteisintus Lietuvoje tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus;

7.12. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

7.13. kartą per mėnesį teritorinei ligonių kasai (toliau – TLK) pateikti psichikos sveikatos centro darbuotojų skaičių (pagal specialybes). Kiekvieną mėnesį pagal Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ duomenis rengti praėjusio ataskaitinio laikotarpio (praėjusio mėnesio) prisirašiusių prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmenų skaičiaus suderinimo protokolą (toliau – suderinimo protokolas). Suderinimo protokolas

pateikiamas TLK derinti Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka ir terminais.

7.14. iki kiekvieno mėnesio 10 dienos VLK nustatytu formatu TLK duomenų bazei elektroninėmis ryšio priemonėmis pateikti informaciją apie visas praėjusį mėnesį suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, apmokamas ar iš dalies apmokamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis ar kitų šaltinių lėšomis.

7.15. teikti psichikos sveikatos slaugos, socialinės pagalbos paslaugas.

7.16. mokėti dirbti su įdiegtomis kompiuterinėmis programomis (išrašyti elektroninius receptus, nedarbingumo pažymėjimus, mirties liudijimus).

7.17. teikti psichikos sveikatos priežiūros paslaugas namuose pagal ASPI numatytą tvarką.

7.18. bendradarbiauti su šeimos gydytojais, slaugos bei socialiniais darbuotojais ir kitais specialistais, dirbančiais sveikatos priežiūros ar kitose įstaigose.

7.19. pranešti apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika, teisėsaugos institucijoms.

7.20. informuoti apie galimai pažeistas vaiko teises vaiko teisių apsaugos skyrius.

7.21. atlikti ankstyvąjį rizikos vartojant alkoholį įvertinimą.

7.22. vykdyti asmenų, kuriems teismo sprendimu taikomos priverčiamosios medicinos priemonės, ambulatorinį stebėjimą; teikti išvadą teismui dėl priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo pratęsimo, rūšies pakeitimo ar jų taikymo panaikinimo.

#### **IV. KOMPETENCIJA**

8. Gydytojo psichiatro profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas, nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją ir susipažindamas su psichiatrijos mokslo ir praktikos naujovėmis. Gydytojas psichiatras turi:

8.1. žinoti:

8.1.1. psichikos sveikatos priežiūros paslaugas reglamentuojančius Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus;

8.1.2. suicidologijos pagrindus;

8.1.3. pagrindinius psichologijos tyrimus ir jų reikšmingumą nustatant psichikos sutrikimus;

8.1.4. psichoterapijos pagrindus ir indikacijas, rodančias, kad reikia gydyti psichoterapija;

8.1.5. pagrindinius nervų ligų tyrimo būdus;

8.1.6. patvirtintą stacionarinio gydymo ir priverstinio hospitalizavimo tvarką bei indikacijas;

8.1.7. priklausomybės pacientų medicininės ir socialinės reabilitacijos principus;

## 8.2. gebėti:

8.2.1. įvertinti savižudybės grėsmės laipsnį ir pagal kompetenciją suteikti medicinos pagalbą;

8.2.2. įvertinti psichopatologines būkles, kurioms esant taikoma būtinoji pagalba;

8.2.3. nustatyti atskirų asmenų grupių profesinį tinkamumą;

8.2.4. nustatyti psichikos sutrikimus, dėl kurių negalima leisti įsigyti civilinio ginklo;

8.2.5. nustatyti psichikos sutrikimus, dėl kurių negalima įsigyti mechaninių transporto priemonių vairavimo teisių;

8.2.6. nustatyti transporto priemonių vairuotojų ar kitų asmenų neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo būseną;

8.2.7. atlikti laikinojo nedarbingumo ekspertizę;

8.2.8. siųsti asmenį į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

8.2.9. atlikti psichologines- psichoterapines intervencijas;

8.2.10. atlikti asmenų, kuriems taikomas pakaitinis gydymas metadonu, priežiūrą.

## 8.3. išmanyti:

8.3.1. bendrąją psichopatologiją (psichikos sutrikimų simptomus ir sindromus), jos biologinius ir psichologinius mechanizmus, šių sutrikimų įtaką paciento elgesiui, tikėtiną grėsmę paties ligonio ar aplinkinių žmonių sveikatai, gyvybei;

8.3.2. psichikos ligonių slaugos principus;

8.3.3. asmenybės, gydytojo ir ligonio tarpusavio santykių psichologiją;

8.3.4. aprobuotus biologinius psichikos sutrikimų gydymo būdus ir jų taikymą praktikoje;

8.3.5. antipsichozinių vaistų veikimo mechanizmus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautinus efektus ir gydymo komplikacijas;

8.3.6. antidepresantų veikimo mechanizmus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautinus efektus ir gydymo komplikacijas;

8.3.7. nuotaikos stabilizatorių veikimo mechanizmus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautinus efektus ir gydymo komplikacijas;

8.3.8. trankviliantų veikimo mechanizmus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautinus efektus, prasidedančio pripratimo ir priklausomybės požymius ir gydymo komplikacijas;

8.3.9. nootropų veikimo mechanizmus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautinus efektus ir gydymo komplikacijas;

8.3.10. priklausomybės ligų pakaitinio gydymo indikacijas, kontraindikacijas ir komplikacijas.

**V. ATSAKOMYBĖ**

9. Gydytojas psichiatras už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

---